

Списанието излиза дваждъ: на 1 и 20, а притурката — еднѣждъ: на 10 число всѣки мѣсецъ
ДИРЕКТОРКА: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Съдържание:

Добринитѣ на брака и причинитѣ на погубното бесбра-
чие. — Женитѣ и въпросътъ на Алкогола. — Влианието на
жената върху мъжа. — Влиането на чуждестранния
гражданин на швейцарската живописница Анжелика Кауф-
манъ — Скъпоценниятъ златъ. — Разни. — Малки и извън-
малки. — Книги и списания. — Корреспонденция. — Обявление.

Добринитѣ на брака и причинитѣ на погубното бесбрачие.

I.

Мъжътъ, що навършилъ вече трийсегодиш-
ната си, но не е още ожененъ, на ни мисли
да се ожени, не може да се напълно счита
добъръ, защото той обикновено става изворъ
на много злини и пакости не само за обществото,
посрѣдъ което живѣе; но и за цѣлия народъ.
Исключителнитѣ случаи не земаме прѣдъ видъ.

По тая причина въ много държави се вече
разисква въпросътъ и нѣма да се много забави
още разрѣшението, за наложение данѣкъ на нео-
жененитѣ мъже (бекаретѣ), навършили пове-

трийсегодишната си; въ нѣкои дори страни
слѣдъ като се прѣдложи това въ камарата съ
надлѣжния законопроектъ, се прие, та за се-
га, бидѣйки въ пълното си могъщество, обще-
ствата тамъ се всѣкидневно освобождаватъ отъ
такивато хора, а злинитѣ, простиращи отъ
тѣхъ се извънмѣрно смалѣватъ.

Ако нѣкой нежененъ мъжъ се съмнѣва за
истинността на думитѣ ни, то той нека вник-
не добръ въ тѣхъ и иснитва същевременно съ-
вѣстѣта си; тогава ще се окончателно убѣди, че
неожененѣто му неоправдава както самото него,
така и обществото, и народа. Такъзвато мъжъ мисли,
че най-добро нѣщо е пълнитѣщата му свобода,
и отърваване отъ всѣкакво бащинско задълже-
ние; но колко се заблуждава горкиятъ! Той не
знае, безсѣмѣнно, че бракътъ, е единъ съюзъ,
койго надеждата расхубавява, а щастieto или
злочастieto заягчава и засилва. Плутархъ,
прочутия грѣцки списателъ, изброявайки бла-
гата, що принася на отечеството съпржеския

животъ, казва: *«Щастливъ е онзи човѣкъ, който не папуца омицето си, но се задоволява съ блазата, що изобилно му подарява природата. Човѣкъ, помежду роднинитѣ си, наслаждава се съ сегашното и очаква бъдещето. Нито нивата, нито оградата не ни привързватъ толкова тѣсно съ отечеството, колкото — съпругата и чедата».*

Неоженения човѣкъ не може да се счита ни като добродушенъ и съвършенъ гражданинъ, ни като човѣкъ, изпълняващъ добръ общественото и природното си прѣдпазначеніе, догдѣто оженения трѣбери отъ ужасъ прѣдъ прѣстѣпленіето, което, ако пвършеше, то би го докарало въ затвора и обовитѣ, а сѣмейството му — въ крайна бѣдность и нѣманье; той отбѣгва всѣка бесчестна работа, която може да се отрази и върху сичкото му домочадие; — позорното бездѣлие, което е источникъ на толкова злини. Той желае да се прослави, почита и благоуважа отечеството му, защото въ него ще живѣятъ и ще се развиватъ чедата му. Но и щастіето, що псчерива човѣкъ отъ брака, нима е малко? Когато той се разболѣе, тогива съпругата го излѣкува най-прилежно, споредъ както ѱ диктува чувствителното ѱ сърце; мъжътъ ней ще повѣри сръбѣта и страданията си, които никой другъ не трѣбва да ги знае; ушитѣ му пакъ все ги бие мелодичната: дума «Тате»! пропзнасяна отъ дѣтенцето му, а винаги, въ праздното си врѣме, се все забавлява съ дѣцната си, които, въ старинитѣ, ще му бждѣтъ единичката му подпорка и утѣшеніе, и тѣ ще пролѣятъ горѣщи слъзи надъ гроба му!

Има и единъ приключеніе, що послѣдватъ брака; но тѣ сж толкова незначителни, че ние считаме излишно да ги изброимъ.

Оженения човѣкъ може още да се гордѣе, че доставя на отечеството си войници, които го защищаватъ отъ неприятеля, когато, напротивъ, неоженения самичѣкъ е бесполезно и нуждаеще се отъ чужда помощъ сжщество, което не само никаква полза не принася на отечеството, но, напротивъ, — пакости; та за туй, именно, правителството трѣба да се погрижи за наложение тѣмъ данѣкъ.

Дрѣвинитѣ Римляне и Гърци толкова много прѣзирали бесбрачнето, че налагали тежѣкъ данѣкъ надъ неоженениятѣ; първия римски императоръ Августъ узаконилъ, што само ожене

нитѣ да се назначаватъ на правителственитѣ постове, а Спартанцитѣ считали тапквато мъже като дѣца, що не намирали никждѣ прибѣжище, освѣнъ само въ Херкулезовия храмъ, дѣто най-често прибѣгвали, за да се отгървжѣ отъ припсипвнитѣ и хулитѣ на многолюднето.

Женитѣ и въпросътъ на Алкоола.

(продълженіе отъ брой 7 иѱ)

II.

Обществени злѣдѣйства на алкоола.

Алкоолътъ разваля сѣмейния миръ; той умалива, родителната сила, увеличава мъртворожданѣто и смъртностѣта; той създава бѣдностьта, увеличава злѣдѣятелностѣта, прѣстѣпничеството и разврата.

Алкооликътъ търси винаги и прѣдизвиква скарванѣто, битката; той е лошъ, ревнивъ, обзетъ отъ бѣзнуванѣто на прѣслѣдванѣто. Той си избира, най-често, жената за жертва на своитѣ засилванѣя.

Жената въ работническото сѣмейство е обикновено трудолюбива, спестовинца и припсѣтлива. За пейж не сж достатѣчни като длѣжности грижитѣ, давани на съпруга и на дѣцата си. Тя е принудена често пъти да потърси нѣкоя вънкашная работа, за да допълни нужната сума за уравновѣсванѣто на домашния бюджетъ. Но какво ли ще бжде съ сѣмейството, на което мъжътъ пне? О, това е твърдѣ просто! Тая история е обикновена, банална и всѣки депъ прѣдъ очитѣ ни. Такѣвъ мъжъ, не задоволенъ да харчи по кърчмитѣ по-голѣмата частъ отъ придобититѣ си печалби, рѣшава се да работи, отъ врѣме на врѣме; такѣва глава на сѣмейството, която законътъ е надарилъ съ толкова права, ще се въсползува и ще злоупотреби и пкономитѣ или заплатитѣ на другарката си, като за всѣко възнагражденіе; ако пъкъ тя се покаже само противна на това, то ѱ набпе добръ.

Отъ тогава вече насамъ съпругеския животъ е невъзможенъ. Женитѣ, прѣдпочитащи да прѣтърпѣтъ грубоститѣ на мъжа си за въ интереса на чедата и за честѣта на пмена, сж рѣдкость. Повечето отъ тѣхъ искатъ развода.

«Д-ръ А. Ваѣгъ узналъ, че въ Германия 54 % отъ сѣмейнитѣ злочестини се длѣжатъ на алкоолизма. Въ Австрия, въ южната Nouvelle-galles, по наблюденията на г. A. G. Ralston, излиза че 75 % отъ дѣлата по разводѣ сж били подигнати по причина на лопото постѣпване съ женитѣ си на мъже пияници. Тѣй сжщо въ Англия, г. James Hadden напослѣдѣкъ увѣрявалъ, че 75 % отъ дѣлата за разводѣ, които му сж били подложени, имали за главна причина питнето. Г. Louis Rochat, основателъ и прѣдсѣдатель на Спния Кръсть, а тѣй сжщо и г. Eug. Huber, извѣстния Бернски юрисконсюлтъ, сж заевили, че сж констатирали почти сжщото за Швейцария; па и, безъ една извѣредна смѣлость, може нѣкой да увѣри, че на всѣкждѣ почти работата е тѣй.

«Въ Сѣединенитѣ Щати отъ 1867 до 1888 год. били издадени 328.716 развода. Отъ тѣхъ, 216176 (сир. 65,8 %) сж били за въ полза на жената, а 112540 (сир. 32, 2 %) за въ оная на мъжа. Ако иска нѣкой да класифицира разводитѣ споредъ тѣхнитѣ причини, то ще констатира, че американскитѣ сждилища сж издали 12432 развода поради пиянството на мъжа и 1434 поради онуй на жената. Но, както пише

твърдѣ справедливо, г. Carroll D. Wright, прочутия статистикъ, шефътъ на департамента на работата въ Съединенитѣ Щати, числото на 13866 развода, издадени поради обикновенно пиянство, не представлява никакъ цѣлото число на разводитѣ, на които главния факторъ е билъ питието и невъздържаността. За да докаже това, г. Carroll D. Wright цитира слѣдующия неоспоримъ фактъ. Въ 45 графства, съставляващи частъ отъ 12 разни щати, било направено едно специално разслѣдване, за да се узнае, дали освѣнъ другитѣ представени мотиви на развода, невъздържаността не е била прѣмата или косвенната причина на раздѣлата между съпрузитѣ. Резултатътъ отъ това разслѣдване билъ за тие графства, че върху 29665 развода въ 5966 случаи невъздържаността била прѣдизвикала развода; въ 5079 случаи не било сполучено да се получи никакъвъ отговоръ. Значи въ Съединенитѣ Щати, 20 % най-малко отъ разводтѣ се дължатъ на невъздържаността. (1)

Тая пропорция се приближава съ оная, забѣлѣзана въ Дания, дѣто 25 % отъ случаитѣ на развода сж прѣдизвикани поради силенъ алкоолизмъ. (2)

Тоя пасажъ, взетъ отъ хубавата книга на г. Франкъ, показва ни, колко сж многобройни случаитѣ на развода, дължими на невъздържаността на мъжа. Жената, лишена отъ своитѣ икономии и заплати; подозрѣна несправедливо, жертва на нѣкой пиянъ дивакъ, неимѣющъ никакви права въ женитбата, не може, разбира се, да направи нищо друго освѣнъ да прибѣгне къмъ развода, за да избѣгне опасноститѣ, съ които ѣжъ грозятъ всѣки часъ алкооличния ѣ мъжъ.

Сѣмейството, първоначалния елементъ, първата единица на всѣкакво общество, е, прочее, разсгроено чрѣзъ алкоолизма. Но не само това: подъ влиянието на тая отрова, размножаватъ се случаитѣ на прѣстѣпничеството и на разврата.

Има едно питимно сѣотношение помежду невъздържаността и прѣстѣпничеството.

«Въ едно американско графство, онуй на Suffolk (Massachusetts) съставени били списъци за всичкитѣ осжждания чрѣзъ дваѣсе години (отъ 1860 до 1879). Върху 378458 осжждания, 340844-тѣ иматъ за причина питието (Sentences for gain crimes), сир. 60% отъ цѣлото число по всичкитѣ осжждания за Suffolk-ското графство само.

«Но не е само туй. Въ сжщото Suffolk-ско графство, чрѣзъ грижитѣ на г. г. Carroll D. Wright и A. H. Grimké членъ на Suffolk-ския сждъ, направено било, въ прѣстѣпствие на сждитѣ и свѣтницитѣ, едно специално разслѣдване на всичкитѣ осжждания чрѣзъ една година (отъ 1 Септемврий 1879 г. до 1 Септемврий 1880 г.) Въ течението на тая година били произнесени 16897 осжждания, отъ които 12289 сж имали за причина питието, сир. 72% отъ цѣлото число на тие осжждания.

«Колкото се отнася до останалитѣ 4608 осжждания за разни други мотиви, забѣлѣзано било, че за 2093 (1726 мъже и 367 жени), сир. 45% прѣстѣпле-

нито било извършено въ врѣме на пиянство. Отъ 4608 осждени, 1153-тѣ сж били въздържани хора, 1911 пияници «умѣрени», 1331 пияници «страшни», а 213 не сж отговорили нищо; тѣй щото, 3242 сж били пияници въ разни степени.

«Фактитѣ, забѣлѣзани въ Швейцария, съгласяватъ се съ оние, констатирани чрѣзъ американскитѣ статистики.

«Въ Франция, распитвањята, направени отъ г. Magnin върху 2950 затворници, показватъ, че пропорцията на лицата, прѣдадени на невъздържаностъ, е 72%. Разслѣдванњето на нѣкои официални наблюдения показва още, че 53,6% отъ осжжданията за обесчестяване или развратъ се касаятъ до алкоолици.» (3)

Ако сравнимъ прѣстѣпничеството на мъжетѣ съ онуй на женитѣ, ще видимъ, че на послѣднитѣ е много по-слабо. Това слѣдва отъ туй, че жената е по-малко невъздържана отъ мъжа, а не отъ туй, че, както е претендиралъ единъ прочутъ криминалистъ, Д-ръ Colajanni, жената е по-малко свободна отъ мъжа, че тя играе една по-пасивна и по-долна роль въ обществото. Това нѣщо, дѣйствително, доказва се много добръ отъ статистиката. Нека послушае и тукъ г. Frank:

«Обѣтована земя на феминизма сж Съединенитѣ Щати на Сѣверна Америка. Нѣма друга страна по земията, гдѣто жената има толкова права. Но и нѣма друга страна по свѣта, гдѣто женската криминалностъ е толкова слаба. Въ затворитѣ на Съединенитѣ Щати отъ 45233 затворници 43,442-тѣ сж мъже, и 1791-жени, сир. 3% жени, пропорция во нѣмайтѣ слаба, каквато не се срѣща нийдѣ другадѣ. Въ Wyoming-ския Щатъ, страна на абсолютното полово равенство, има десетъ затворника, а ни една жена затворница. Въ Колорадо, гдѣто женитѣ сж свободни, въ затворитѣ се държатъ 522 мъже и 4 жени. Въ Kansas-ския Щатъ, имѣющъ 1,427,096 жители и гдѣто сж приложени въ сжщо врѣме законитѣ за гласоподаванњето въ общинскитѣ избори на женитѣ и за запрѣщението на пие-нието всѣкакви алкооли, намираме 930 затворници мъже и 7 жени (5 негреси и 2 бѣли). Значи, ииияната жена е нѣщо почти неизвѣстно въ Съединенитѣ Щати, земя на половото равенство.

«А знае ли се причината на това нѣщо? . . .» (4)

Защото американката не пие.

Въ Англия, гдѣто жената е по-малко свободна, но дѣто, отъ друга страна, тя е прѣдадена на алкоола, забѣлѣзва се, че женското прѣстѣпничество се стрѣми да се уравни съ онуй на мъжкото прѣстѣпничество.

Една свѣсѣмъ специална точка на прѣстѣпничеството, дължима на алкоолизма, струва да на въспре-малко. Песамъ да говорѣжъ за прѣстѣпленията противъ дѣцата, имѣюща за причина родителската невъздържаностъ. Ако трѣбва да се повѣрва на г. Д-ра Ogle, трѣбва да се приеме, че въ Лондонъ умирали ежегодно

(1) Carroll D. Wright: Commissioner of Labor of Labor the United States, Report on marriage and divorce. Washinton 1889, глава IV.

(2) Louis Frank: La femme contre l'alcool. Bruxelles et Paris, 1897.

(3) Louis Frank: La femme contre l'alcool; Bruxelles et Paris 1897.

(4) Louis Frank: la femme contre l'alcool. Bruxelles et Paris, 1897.

2000 дѣца, одушавани въ леглата имъ. Числото на тие умирающа било три пѣти по-забѣлѣжително прѣзъ нощта на сѣботата къмъ недѣлята, отколко прѣзъ другитѣ ноци. Сега, ако се вземе прѣдъ видъ, че прѣзъ тая именно вечеръ на сѣботата къмъ недѣлята английския работникъ пие най-много, то всѣки ще види, че това сближаване прѣдставлява една особенна краспорѣчивость.

При това забѣлѣзано е, че дѣтинската смъртност е най-голѣма тамъ, гдѣто невъздържаността е най-развита; трѣбва, обаче, да се забѣлѣжи, че тая забѣлѣжителна смъртност не се дължи единствено на неблагодарността, непохватливостта или грубостта на родители пияници, но още и на съвсѣмъ малкото съпротивление отъ страна на дѣцата, родени отъ родители пияници.

Развратътъ е тоже едно послѣдствие отъ алкоолизма. По-горѣ видѣхме, че повечето обесчестяваня сж извършвали хора пияници. — Историята ни учи, че повечето отъ блудницитѣ сж били почти винаги и пияници.

Алкоолътъ, споредъ справедливото изражение на Д-ра Seved, (2) е единъ факторъ на развратяване, причина на неоправими морални непадания.

Забѣлѣзано е отдавна, че въ странитѣ, гдѣто се най-много употребява алкоолътъ, незаконнитѣ раждания сж най-многочисленнитѣ и дѣтинската смъртност — най-забѣлѣжителна.

Развратътъ и невъздържаността сж близки роднини. Блудникътъ, за да заглуши биењето на съвѣстѣта си, пиева се прѣди да наеме своитѣ блуднически дѣла. Той търси въ алкоола едно увѣреніе, една смѣлость, която той не би ималъ безъ това.

Изучавайки физиологическитѣ поврѣди на алкоола, ние показахме какво дълбоко дѣйствиe е имало тая отрова върху цѣлия организмъ, а особено върху ражданията.

(Слѣдѣе).

Влияніето на жената върху мъжа.

(Изводъ отъ Английски).

Недостатѣцитѣ на женитѣ, както и занитѣ, проистигащи отъ тѣхъ, най-подробно се описватъ и отъ моралисти, и отъ сатиристи, и отъ богослови; но малцина сж се погрижили да покажатъ многото имъ добродѣтели. Нѣкои само знаменити мъже сж признали ползотворното влияние върху тѣхъ на собственитѣ имъ съпруги и майки.

Лютеръ, Германския равноапостолъ и проповѣдникъ, казва за съпругата си, че тя до толкова благотворително е повлияла върху него, че не би ѝ замѣнявалъ и сръщо Крезово богатство.

Тоємъ Хоодъ въ едно писмо, което бѣше проводилъ до съпругата си, казва: *Преди да се запозная съ тебе, азъ никога не сѣмъ стривалъ, но откако сме се запознали, азъ станалъ най-добри и най-щастливъ човекъ.* — Бисмаркъ е казалъ единъжъ къмъ едно отъ приятелитѣ си касателно съпругата си: *«Ней азъ дължа твоя, която сѣмъ».* — Най-послѣ лордъ Винстонфилдъ казалъ за съпругата си въ едно свое съчинение, посветено ней: *«Азъ посвещавамъ тази кни-*

га на онѣзи жена, чийто благороденъ духъ и благого естество винаги ѝ подбуждатъ да съчувствува страдащитѣ и чийто благозвученъ гласъ често ме е насърчавалъ и завождалъ изъ многоразвѣликуваното шествіе на живота ми.

Колкото пакъ се касае до майчиното влияние, което е и най-могъществено, за него има множество доказателства. Майкитѣ надъ всичкитѣ други се нуждайтъ отъ вѣра къмъ Бога. Най-голѣмото имъ могъщество се заключава въ добритѣ примѣри, що катодневно даватъ на своитѣ чедѣ. Такива майки сж имали Вашингтонъ, Гете и много други още славни мъже.

Но освѣтъ тие примѣри има още такива и за сестрини влияния. Каролина Хершель имала таково влияние върху брата си, знаменитого звѣздобронтея, че мнозина претендиратъ, че голѣма частъ отъ великитѣ му научни издирвания и открития се дължатъ на сътрудничеството и съвѣтитѣ ѝ.

Ако ние прибѣгнемъ къмъ вѣхтото Писание, ще намеримъ въ него чудновати примѣри за доброто и лошото женско влияние: Ребека е била хубава и отчасти — благочестива жена; но влияніето ѝ върху Якова, принудилъ го да измама своя баща, да прѣдаде брата си и да бѣга далечъ отъ тѣхъ. Естериното влияние върху Артаксеркса спасило Юдентѣ, живущи въ Персийското царство. Наконецъ Апостолъ светий Павелъ, говорѣйки за хубавия характеръ и грижливото възпитание на Тимофея, казва, че той е получилъ тие прѣвѣсходни качества отъ майка и баба си.

Историята тоже ни доставя множество примѣри по въпроса ни: Влияніето, което имала върху Едуарда III-й съпругата му, съдѣйствовало е за спасението живота на извѣстнитѣ славни мъже въ Кале. Безсмъртната и светата Френска героиня *Жанна д'Аркъ*, ни достави единъ най-добъръ примѣръ за женското влияние. Френцитѣ въ нейно врѣме, били отчаени до нѣмай-къдѣ, вслѣдствие блѣскавитѣ английски побѣди надъ тѣхъ; когато храбростта, юначеството и самопожертвование на тая мъченица — спасили Франция и побѣдили до кракъ Англичанетѣ, които най-злѣ се веднага распрѣснжли. — Лошото влияние на Екатерина Медичи, подѣйствувало е за достопамятното клане прѣзъ св. Бартоломѣевата нощъ. За г-жа де Монтенон се хортува, че тя прѣзъ едно цѣло трийсетѣ тие, т. е. прѣзъ царуваніето на Лудовика XIV-й, била управница на държавата, та назначавала министритѣ, водѣла политическитѣ дѣла, духовенството и сѣдилищата.

Френското въстание безсѣмѣнно е едно велико и най-въсхитително събитіе, което се повлияло твърдѣ много отъ женитѣ. Едно цѣло женско поколение бѣше прѣдприготовлявало поводитѣ му, а друго — управленіето на послѣдствіята му. Женитѣ Помбадуръ и ДюБарисъ изгонили отъ Франция старата монархия, за да останатъ тѣ самички, та да се нагичватъ съ димандѣни и златни накити; за да прѣбарватъ врѣмето си сладострастно — любовно, а пакъ злощастния народъ да гладува и жедува; вслѣдствие, на което възникнала у послѣдния онѣзи, противъ висшата класа, омраза, която произвела всензвѣстното въстание и те.

(2) D-r Seved Ribbing: L'hygiene sexuelle. Paris, 1895.

роръ. Прѣзъ туй ужасно врѣме женското влияние се е распространявало навсѣкѣ: женитѣ сж държели рѣчи въ клубовѣтѣ; рѣшавали за сждбината на робитѣ въ сждпилицата, та всинца имъ се покланяли, наименовайки ги: «*Боини на благородието*». Най-запомнени дѣятелки прѣзъ туй врѣме сж били: *Елеонора*, повлиява най-благотворително върху Робеспьера; *Люцилия* — Демулена и мн. др.

Г-жа Роландъ, която по-прѣди прѣкарвала спокоенъ животъ, веднага, слѣдъ започването на възстанието, заела първото мѣсто между защитниците и се показала най-храбра героиня, а изящнитѣ писма на съпруга ѝ за свалянето на монархията и основанието на републиката, доказало се, че сж включително нейно дѣло. Така великодушна жена вжтрѣ въ кжсо врѣме, слѣдъ започването възстанието, намѣрила се посрѣдъ ужасни злодѣяния, зачернивши цѣлѣта ѝ; а като възпрнела да ги прѣвъспре, паднала и сама тя подъ смъртоносния ударъ на партията, за чистовѣстържествование тя толкова усърдно бѣше работѣла.

Тука ние ще приведемъ и имената на: *Елизабета Вей*, която много трудове е положила за подобрицето на затворитѣ, — на г-цата *Робинсона*, която бѣше работѣла най-много за съдѣтѣтѣ, — на г-цата *Оустонъ*, която се трудѣла за улущаването сждбата на моряцитѣ, — на г-цата *Маршъ*, която е посветила живота си за поправенето нравитѣ на морячетата, — и напосокъ — за г-цата, *Флоренция Нитингаль*, която се прочула по трудовѣтѣ си за подобрицето състоянието на Английската войска. Тя, за да постигне цѣлѣта си, посѣтила и слѣдила всичкитѣ Европейски военни болници, а прѣзъ кримската война така дѣятелно дѣйствувала на самото бойно поле, че цѣли—цѣлнички страници бихж се запълнили съ разказването херойскитѣ ѝ дѣла; но най-послѣ здравнето ѝ се поклати вслѣдствие тѣлеснитѣ и умственитѣ ѝ трудове. При все това тя не прѣставала да се занимава съ болнитѣ си войници. Дѣлото ѝ е дѣйствително прѣвъсходно, — ижщо, което се доказва чрѣзъ сравнението старитѣ Европейски и Индийски болници съ новитѣ.

Свършвайки вече тукъ статийката си по женското влияние, изявяваме, че въ дѣйствителностъ сичкитѣ жени не можемъ да бждемъ ни прочути, ни знаменити; но можемъ всѣчески да се показваме хрисими единитѣ къмъ другитѣ — ижщо което повелѣва и светата ни религия, та и ние да се удостоимъ съ оная похвала, която Спасителътъ и Богъ нашъ Исусъ Христосъ отправилъ къмъ своята Прѣсвета майка и Приснодѣва Богородица Марія, като казалъ ней: *Азъ съмъ извършилъ всичко по силата си*.

София Кржм. Еленева.

Вмѣсто напрѣдъ — назадъ!

Тукашнето Дружество «Майка»

Колкото ни бѣше драго да съобщимъ на читателкитѣ на «*Женский Свѣтъ*» за направенитѣ крачки къмъ напрѣдка, съ основанието на *Сиропиталище*, тукъ отъ женското дружество «*Майка*», толкова

ни е сега неприятно да се занимаваме съ въпроси, които съвсѣмъ не правитѣ честъ на пола ни. Нашето желание бѣше да се бѣхж свършили тие расправни безъ особено разгласяване, безъ особенъ шумъ. Обаче, когато едната страна не само не желае това, но даже създава постоянно подобни компромитируйщи и дружеството, и пола ни причини, какво да прави другата страна? Да продължава ли да мълчи, както това прѣзъ толкова години правѣше, като се всѣчески стараеше да гледи трѣнливитѣ въпроси? Но вече отъ ижколко врѣме нито брой не минава отъ мѣстнитѣ вѣстници безъ да се пишжтъ толкова дописки, пълни съ неприлични епитети, които непрѣмѣнно правитѣ да се черви всѣка благовѣститана жена; дописки, прѣдизвикани отъ авторката на тие нежелателни расправни — прѣдсѣдателката на тукашнето женско дружество «*Майка*», г-жа Д-ръ Желѣзкова.

Трѣбва добрѣ да се знае, че много се лжжжтъ оице, които мислитѣ, че до сега дружественитѣ работи вървели като медъ и масло. Началото на расправнитѣ почва отъ стживането на прѣдсѣдателското крѣсло на г-жа Д-ръ Желѣзкова, и непрерывно се тѣ продължаватъ ту по-силно, ту по-тихо. И благодарение на благородието на повечето или по-добрѣ казано, на членкитѣ на дружеството, вѣнния свѣтъ почти нищо за това не знаеше, защото все тие расправни се гладѣхж съ цѣлъ дано да не се компромитира това толкова добро име добило дружество; но вече дѣлото на прѣдсѣдателката на дружеството не е отъ характеръ на частни докачки, но е отъ характеръ разсипителенъ, разрушителенъ. Че това е тѣй, напомнимъ на читателкитѣ си написанитѣ въ броеветѣ на «*Ч. Море*» относително равномѣткитѣ на дружеството; молимъ ги да прочетжтъ 178 стр. въ III год. на «*Жен Свѣтъ*», статията подъ надсловъ: *Женски дружества по насъ*, — статия написана по поводъ на владѣжщата анархия на дружеството съ цѣлъ дано да свѣсти и поправи повѣдението си прѣдсѣдателката на това дружество. Сжщо много се лжже редакторѣтѣ на в. «*Странджа*», като прѣдполага че раздорѣтѣ се свилъ сега отъ ижколко интригантки, имѣйщи облаги жени; напраздно той прѣкачва на почтени дами, извѣстни въ града ни, както по своето некоризнено повѣдение, така и съ своитѣ благодѣтелни дѣла, разни непристойни за вѣстникарь епитети, които не сж за отправяне, нито даже къмъ единъ развратенъ човѣкъ, камо ли къмъ почтени дами! Ние мислимъ, че хладнокръвнето е едно отъ първитѣ качества за всѣки вѣстникарь.

Принудени сме тука да зевимъ на интересуйщитѣ отъ вървежа на дружеството, че то, отъ както влѣзе подъ прѣдсѣдателството на г-жа Желѣзкова, юридически не сжествува вече, защото, кажете, Ви моиж, гдѣ се е чуло сжществуването на дружеството, на което въпроситѣ се рѣшаватъ кждѣто дойде на ума на прѣдсѣдателката: на расходна напирмѣръ, въ черквата, градината, на посѣщенята и пр. пр. и слѣдъ това взетото рѣшение да се съобщи или не на членкитѣ? Гдѣ се е чуло, щото прѣдсѣдателката да събпра отъ разни вечеринки приходи и въ слѣдѣжщото засѣданне да не дава точна смѣтка за расходитѣ и

приходитъ? Гдѣ се е чуло, щото прѣдседателка да изхарчи по своему отъ сумитѣ на дружеството бескомпромисно като напр. да напечата свои книги и слѣдъ това никакви смѣтки да не прѣдстави или да купува разни прѣдмети за бѣдни (!) (пуститѣ бѣдни, все за тѣхъ се върши всичко!) и да раздава (?) по свое усмотрѣние както ще, и кѣдѣто ще? Не отдавна не бѣше ли, когато никакъ не се знаеше какъвъ е капиталътъ на дружеството; какви му сж смѣтките и благодарение на нѣкои дописки въ «Ч. Море» ако се не лъжемъ, закърпихъ една микма равномѣтка? Дали има поне единъжъ да се отвори нѣкое засѣданье съ всичкото си приличье, да се прочетътъ протоколитѣ на прѣдшното засѣданье, да се провѣрѣхъ членкитѣ, да се разискватъ въпроситѣ хладнокрѣвно и безъ никаква кавга? Какво е това дружество, прѣдседателката на което записва или испишва, по своя кефъ, членкитѣ? Ето това е животътъ вкратцѣ на женското благотворително дружество «Майка» въ рѣшитѣ на дѣятелната г-жа Д-ръ Желѣзкова! И когато това дружество въ началото си съ по-малочислени членки можеше не само да достигне цѣльта си, — помаганье бѣднитѣ и пр. като същеврѣменно икономеваше и една доста добра сума въ кратко врѣме; сега въ разстояние на 5 години едвамъ достигнѣло до сумата 9000 и то благодарение на подарѣка отъ Н. Ц. В. княгината, отъ Н. Ц. В. майката на Кнѣза и пр. и благодарение на това гдѣто на бѣднитѣ се дава толкова, колкото да се каже, че се дава. Кажете ни сега, Ви молижъ, за Бога, нѣли е прѣстанѣло съществуванieto на това дружество откогѣ? Не може ли да се каже, че то е единъ чифликъ, една мѣлница, една фабрика, една собственост и както щете го кажете, на г-жа Желѣзкова? когато тя се располага както ще съ него? Мислимъ, че това е достатъчно да убѣди публиката, че тукъ нѣма дружество, нѣма болшинство и пр. както казва въ «Странджа»; тукъ всичко се върши по компийски, защото иначе ще бѣде много смѣшно да се вѣрва, щото г-жа Желѣзкова да има въ страната си 120 гл. а оппозицията да се състоела само отъ 18 интригантки, па да не може г-жа Желѣзкова още да осъществи своето си желание.

(Слъдеа).

Биографията на швейцарската живописка

Анжилина Кауфманъ.

(Продължение отъ брѣй 10-й и край).

Анжилина Кауфманъ се родила въ градъ Кауръ (Швейцария) прѣзъ 1741 год. Въ тоя градъ прѣкарала само дѣтинството, а юношеството си прѣкарала въ гр. Миланъ (Италия). Както казахме по-горѣ първия ѝ учител билъ баща ѝ; но имала и други още учители, каквито сж били: *Минжес* — въ родния ѝ градъ и *Винкелманъ* въ Римъ; послѣдния за пръвъ пътъ въ Европа отдалъ надлѣжитѣ почести на старитѣ картини, та се удостоилъ съ голѣми похвали и награди, като единственъ списатель по Историята на искуството.

Анжилининитѣ картини «*Жената съ книгата*», «*жената съ корделата*»; «*Младата жена съ сибилското облякло*», «*Младата жена съ Весталското облякло*», не сж толкова много красиви колкото слѣдущитѣ: «*Нимфата, която се подига исподъ водитѣ*», «*Дрезденската Весталка*»; тая картина, която както и първата, е много красива, прѣдставлява една Весталка най-хубава, чнето тѣлото е сладострастно-небръжжно полулегнѣло ѝ покрито съ единъ тюль, подъ който се показва една рѣжа, държеща символическа лампа. Тие двѣ картини очароватъ погледа. «*Изображението на Винкелмановото лице*», «*Г-жа Крюднеръ съ дъщеря ѝ*». Тая картина се намира въ Луврския музей. «*Религията, придружавана отъ добродетелни*»; тая картина се намира въ Лондонския музей. «*Геламъ, завождеанъ въ слава отъ Минерва*»: тая картина — въ Петербургския музей.

Тая живописка гонѣйки цѣльта си, прѣкарала животъ съ много приключения, които французкия романистъ *Méon de Wally* е събралъ въ 1838 год. и списанието си, титулирано: «*Анжилина Кауфманъ*».

Въ 1767 год. кога вече тя се намирала въ разгара на дѣятелността си, хубостта ѝ е била най-привлѣкателна, а искуството ѝ по живописването достигнѣло до най-висшето стѣпало на съвършенството си, тогива тя се поканила отъ Английския Кралъ да иерисува картинитѣ на царското сѣмейство. Тя на драго сърце приела поканването и щомъ пристигнѣла въ Лондонъ, кралътъ ѝ приелъ съ голѣми почести въ палата, дѣто и се настанѣла; тамо лека по-лека всѣкидневно все повече и повече напредвала, та се обикнѣла отъ всица до такъва стѣпенъ, че никой не можелъ да се никакъ отдалечи отъ неѣж. Всичкитѣ дворяне, рицари и херцози ѣж посѣщавали, поклоняйки се и най-много ѣж почитали и уважавали; а именно живописецътъ Рейнолдъ такорѣчи ѣж обожавалъ. Мнозина дори, испомежду благороднитѣ, толкова горѣщо се бѣхъ влюбили въ неѣж, че ѣж направили прѣдложение за женѣдба; но тя рѣшително отказала, — нѣщо, което наскърбило прѣдшнитѣ ѝ поклонници. Колко, обаче, се зачудили жителитѣ на Английската столица като се научили, че тя паднѣла въ бримкитѣ на единъ камергеринъ у едно благородно сѣмейство, който си усвоилъ името на господаря си и така ѣж излѣгалъ. Ала най-послѣ измамата се отѣрила и тя едвамъ-едвамъ успѣла да се отѣрве отъ бодлия слуга съ помощта на нѣколцина нейни приятели и чрѣзъ една сума отъ сто лири — стерлинги, които исплатила на сжщия, на завчасъ заминала отъ Английската столица. Напраздно живописецътъ Реймондъ ѣж записалъ членка на *Лондонската Академия на художественитѣ и изящни искуства*, съ цѣль да ѣж задържи: наскърбената красавица (така той ѣж наричалъ) заминала и не се завърнѣла никога вече.

Кога тя пристигнѣла въ Венеция, това било въ 1787 год. тамъ се запознала и се скоро задомила съ единъ пай-добродушенъ, простъ и най-богатъ човѣкъ поиме *Zucchi*, съ когото живѣла щастливо; но сѣдбата

зловѣщо прѣжснѣ блѣщещето щастие на тие сжщества, защото съвсѣмъ внезапно въ 1795 год. т. е. слѣдъ четиринайсегодишнѣй животъ, съпржгътъ умрѣлъ, та Анжилина загубила заедно съ сжпруга не само всичкото си отъ него богатство, но още и покровителството на най-важнитѣ ѣй поддържатели, както и обичята, и закрилството на прочутата Неополитанска царица Мария Каролина; така, прочее, тя пзоставена отъ всица и лишена и отъ най-необходимитѣ нѣща за едно човѣшко сжщество, а при това, дълбоко наскърбенъ, прѣдала най-послѣ Богу духъ въ 1866 год. въ гр. Римъ, вжтрѣ въ една най-бѣдна и мжничка кжщичка. Такъвъ край имала тая велика жена. Така нише виждаме, че тя съ постоянството си и неуморнитѣ си трудове и прилѣжаванье, постигнала, въпрѣки бѣдността и всичкитѣ оскжднии срѣдства, цѣльта си, като станжала прочута живописстка и се много заобогатила. Но най-послѣ злата участь ѣж сполетѣла, та умрѣла далечъ отъ любимото си отечество, дѣто ако бѣше отивала, бжхъ ѣж помогжли непрѣмѣнно; но тя бѣше пропаднала толкова много, че нѣмала ни една стотинка за пжтешествието.

Въ Флоренційския музей въ отдѣла, гдѣто стојтъ картинитѣ на всичкитѣ велики живописци, намира се и Анжилинината картина, въ която тя се прѣдставлява като млада дѣвойка съ високъ ръстъ, облѣчена въ бѣло облѣкло и опасана съ металически поесъ. Изображенията ѣй тоже се намиратъ въ Петербургския, Мюнхенския, Дрезденския и Киевския музей; но тѣ си приличатъ само по лицето, а облѣклото прѣдставлява много различия; стоенето ѣй пжкъ въ всичкитѣ тие картини прѣдставлява такъва прѣлѣстъ, очарователность и хубо-сть, сладострастие и прѣдебрѣжение, съ каквито се характеризиратъ дрѣвнитѣ баснословни германски херонии.

Мирославови.

Сжжпоцѣнния заекъ.

(Рассказъ).

Лордъ Пелхамъ живѣлъ въ една вила, лежаща до самия брѣгъ на Таймса, нѣколко километра далечъ отъ ст. Лондонъ. Той многожде саминичѣкъ и пѣшъ отивалъ въ столицата. Веднѣжъ той срѣщналъ единъ дрипавъ и държещъ въ ржката си единъ кошъ, човѣкъ, който се приближилъ къмъ него и казалъ:

— Господине мой! Купувате ли тоя заекъ, що стои сжтрѣ въ коша ми?

Лордътъ отказалъ, но непознатия човѣкъ казалъ повторно:

— Господине! Вие непрѣмѣнно ще го купите.

— Не ми е нуженъ, та, молижъ, остави ме покойно!

— Но азъ Ви казвамъ, че Вие ще купите тоя заекъ, казалъ човѣкътъ и насочилъ право къмъ сърцето на Милорда револвера си, който извадилъ завчасъ отъ жоба си.

— Да, азъ ще го купижъ, но Вие пакъ защо не ме застрашихте така отъ първата си още дума?! На каква е цѣната на заека?

— Хилядо лири!

— Хилядо лири за едно зайче!!

— Да, ни една стотинка по-малко! отговорилъ непознатия все съ револвера въ ржката си.

— Вие ще получите, прочее, хилядо лири, но азъ за сега нѣмамъ въ жоба си исканата сума, отговорилъ Пелхамъ.

— Подписътъ Ви стига за мене; азъ познавамъ Вашия банкерь. Ето книга, перо и мастило! Азъ за сичко съмъ се прѣдприготвилъ, Господине!

Лордъ Пелхамъ написалъ скоро едно писъмце за горния сума, да се исплати на приносещия, а послѣ взелъ да върви пакъ за въ столицата, нѣ непознатия се спусналъ прѣдъ него съ револвера въ ржката си и казалъ:

— За кждѣ, Милорде?

— За въ Лондонъ!

— Вие трѣбва да се завърните въ вилата си, азъ пакъ ще отидѣ въ Лондонъ за получавање исканата сума. Вие разбирате вече, че азъ никакъ нѣмамъ нужда отъ Вашата помощъ. Сбогомъ!

Пелхамъ безъ да отговори нищо, завържилъ се у дома си; но никому не съобщилъ за случившето се.

* * *

Десетъ години слѣдъ тая случка, Лордътъ по обикновението си, обикалялъ пжъ Лондонскитѣ улици; единѣжъ вниманието му привѣкло едно заведение дѣто се продавали разни дямандосални и златни накити. Той видѣлъ стопанина, чиято физиономия му пробудила въ ума нѣбогашния продавачъ на заека. Той завчасъ влиза и иска да прѣгледа нѣколко прѣдмети за купување. Отъ първата си още дума съ търговеца, разбралъ, че дѣйствително така стои работата. Но какъ да го обвини безъ свидѣтели, безъ явни доказателства? Лордъ Пелхамъ, безъ да искаже подозрѣнието си, завържилъ се у дома си, дѣто по цѣла ноцъ мислѣлъ, за какъ да получи назадъ поне хилядата лири.

На другия день той пакъ посѣтилъ казаното заведение, съ бѣдно облѣкло и държещъ въ ржката си кошъ, въ който стоеше единъ голѣмъ заекъ и тамъ въ една вжтрѣшния стая заварилъ търговеца и му казалъ.

— Господине мой! купувате ли тоя заекъ, що стои вжтрѣ въ коша ми?

Търговецътъ се стресналъ и го погледналъ вторачено:

— Азъ знаижъ, че Вие ще, купите веднага заека ми! продължилъ пакъ милордътъ, показвайки търговецу новия си револверъ, насоченъ вече право къмъ сърцето му.

— Безсѣмѣнно ще го купижъ веднага, казалъ търговецътъ и падналъ прѣдъ позѣтъ милордовъ, показвайки му кесията си За Бога, не ме прѣдавайте, защото знаижъ, че рано или късно Божнето правосждне наказва виновника! . . .

Лордъ, крайно стресналъ отъ сълзитѣ и покаянието на човѣка, а именно отъ вида на жената и дѣвчицата му, приелъ хилядата лири — стерлинги.

— Не стига толкова Милорде! извикналъ търго-

вещтъ. Азъ съ сумата, дѣто ограбихъ отъ Васъ, за-богатихъ се, но едно тежко гризене на съвѣстѣта отравя всичкитѣ ми наслаждения! . . .

Тогива лордътъ получилъ още хлядо лири, които послѣ употребилъ въ челолюбивни и др. богоугодни дѣла и се заклелъ никому да не съобщи за случившето се, на се завърналъ у дома си. Търговецътъ пакъ рано слѣдъ това умрѣлъ, тъй като богатството му, плодъ на прѣстѣпническа постѣпка не му давало спокойствие; но тоя блаженъ ще бѣде, ако Господъ ще го прости поне, зарадъ покаянието му.

Разни.

* **Нови английски благотворителни заведения.** — Английския народъ, който, споредъ всеобщото мнѣние, е достигналъ до най-висшето стѣпало на цивилизацията, благородието и всичкитѣ други божествени качества, наскоро пакъ заедно съ юбилейнитѣ празници на царицата Виктория, ще отпразднува и едно великодушно, дѣйствиелно християнско дѣло, съдвигачето: Известно е, че всичкитѣ моми не съдържатъ, при всичко че сѣ много красиви и доблестни, да се омъжатъ, а именно въ Англия, дѣто числото имъ е най-голямо, а и тѣ застарѣватъ така, а и работата си, като гувернантки, учителки и пр. изубавитъ, защото тие злощастни същества, въ тая си възраст именно, иматъ нужда отъ сѣко, и не питаватъ го има опитностъ. За туй прочее многомилостивата и велика английска царица Виктория, заповѣда да се основатъ (и вече сѣ основали навсякъде) голѣми заведения, дѣто да се прибиратъ тие стари дѣвци и работятъ по силата си.

* **Една група неомъжени жени** въ Нью-Йоркъ сѣ съставили едно дружество, чиято цѣль е не-приварването развѣянѣто на наследственитѣ болести. — Членостъ сѣ се задължили да се не омъжатъ съ нѣкой мъжъ, на когото съмейството притѣжава нѣкаква болестъ наследствена, като охтиката, умопвърдиността, алкохолизма и други отъ тоя рода болести.

Мисли и изречения.

Ласкателството прѣмѣна на хубавъ исрисувана воененъ комплектъ; та заради това, като случаме ласкателството, то ни се представя хубаво, прикрасно, но не ни служи за нищо, също, както юраказиния комплектъ, който наредъ е най-хубавъ, изначенъ, но не можемъ го употреби и си служи съ него.

Сократъ.

* *

Повечето богатии сѣ настоятели на своето си богатство; но не и господари-притежатели.

Теокритъ, поетъ.

Годишенъ абонаментъ:

1 за абон. въ Т.-П. стѣпния — на списанието . . .	л. 3.—
— на списанието съ притурката . . .	« 5.50
II за абон. на право въ Дирек. — на списанието . . .	« 4.—
— на списанието съ притурката . . .	« 7.—
за странство — на списанието . . .	« 5.—
— на списанието съ притурката . . .	« 9.—

Отговорникъ: А. Петровъ

Книги и Списания,

получавани въ дирекцията ни.

Орало Год. IV, брой 11, София, 1-й Юний 1897 год.

Марки Год. I, № 17 Кіевъ, 15 Май 1897 год.

Баларка Год. II, книжка V, Май, 1897 г. Чирпанъ.

Le Foyer domestique X-e Anné №: 24, 25, 26 Ne u-châtel (Suisse) Attinger frères éditeurs.

Баларска сборка Год. IV, книжка VI, 1-й Юний 1897 год. Пловдивъ

Момъ и Доманиство. Год. I брой 5-й София, Недѣли 1-й Юний 1897 год.

Юридически прѣгледъ. Год. X книж. XI, 1-й Юний 1897 год.

Продѣлъ. Год. VI, книжка IX и X, Май и Юний 1897 год.

Домашенъ прѣгледъ. Год. IX, брой 5, Май 1897 г. Самозовъ и София.

Християнскій свѣтъ: Год. VI, брой 5-й Май 1897 год.

Взгледъ жителъ Год. VI, брой 5-й Пловдивъ 1897 год

Уставъ на дружеството «Чистота—украшение — желѣз-лопжтво съобщение на градътъ Трънъ», основано на 1 Май 1897 год. Трънъ.

Корреспонденция

Г. Г. М. Коул. Градецъ Сав. З. Караг. и Н. Р. Рад. Сичовъ получ. 7 лв. за 97 год. Чинал. Силестри не-пратихме 2-й брой отъ «Домъ» за 95 год. и починхмъ да не-пращаме редовно «Ж. Свѣтъ» и «Домъ» отъ I [II] 97 год. стои. отъ м. Мартъ до 31-й Декемв. лева с 5 85 за които ще Ви пра-тимъ рѣ вѣска слѣдъ получаване стойността. — Г-жа Н. подполк. Мадж. Хриши. Молимъ съобщите гдѣ сте получавали по-напредъ сии аннето, за да се съобразимъ. Получ. 3.50 лв. Ет. поч. Петр. Яничъ пол. 5 лв за «Ж. Свѣтъ» и «Домъ» бла-годаримъ, съобразихме се.

ЕКОНОМИЧЕСКИ САПУНЪ

НА

ХР. ИВ. РИЗО, ВЪ ВАРНА

награденъ съ златенъ медалъ въ I-то Българско зем-ледѣтческо-Промисленно Изложение въ Пловдивъ и съ бронзовъ — отъ Аиверското изложение.

Прѣдпазвайте се отъ имитация. Истинскій сапунъ носи горнята марка.

Всѣмъ, що се отнася до списанието или притурката аспраща се съ адресъ: до Дирекцията на «Женския Свѣтъ» ул. Войнишка № 122 — Варна.

Писма неплатени не се приематъ,

Всѣкакви обявления, относящи се до госпожи и госпо-жици приематъ се.

Правото на записъ въ Т. П. стан. се плаща отдѣлно отъ абон

Печатница Л. Нитче Варна.